

Anna Bykova (UW)

Tytuł: Poetyka melancholii w transmedialnym dorobku Ewy Kuryluk

Abstrakt

Dorobek Ewy Kuryluk, chociaż tworzony na przestrzeni pięćdziesięciu lat w różnych językach i mediach, na różnych obszarach geograficznych, łączy autobiografizm i poetyka melancholii, za której pomocą autorka opisuje własne losy i dzieje rodziny. Melancholia w przypadku twórczości Kuryluk pełni paradoksalną podwójną funkcję: zarazem dzieli i jednoczy. Kształtowane w duchu melancholii postacie z utworów Kuryluk są zdeintegrowane, a granice ich tożsamości są rozmyte. Bohaterowie funkcjonują na przestrzennym i czasowym pograniczu, są zarazem bytami historycznymi, tekstowymi i wizualnymi, pojawiają się na łamach powieści, instalacji, obrazów. Jednak pojęcie melancholii i próba prześledzenia jej ewolucji pozwala spojrzeć na transmedialną twórczość Ewy Kuryluk holistycznie jako na dzieło totalne, w którym melancholia – wbrew oczekiwaniom – nie odgrywa roli destrukcyjnej, tylko wzmacnia potrzebę poszukiwania zarówno na poziomie tematycznym, jak i formalnym, a więc inspiruje i prowokuje do tworzenia. W moim referacie chciałabym przyjrzeć się zasadom funkcjonowania melancholijnej poetyki w konstrukcji postaci na wybranych przykładach z twórczości literackiej i plastycznej Ewy Kuryluk (powieści „Wiek 21”, „Goldi”, „Frascati”, „Feluni” oraz instalacji „Żółte”, „Statek”, „Rysopisy”) ze szczególnym uwzględnieniem takich melancholijnych kategorii, jak pustka poznawcza i wynikająca z niej niemożność nazywania, która w przypadku Kuryluk napędza proces twórczy oraz inicjuje eksperyment transmedialny polegający na palimpsestowości i multiplikacji. Wystąpienie zostanie oparte na propozycji metodologicznej badań nad postacią literacką sformułowanej przez Edwarda Kasperskiego w tekście „Między poetyką a antropologią postaci”. Chociaż w rozważaniach nad istotą melancholii za punkt wyjścia uznaję klasyczne teksty w tej materii (S. Freud, R. Burton, J. Kristeva, podsumowanie M. Bieńczyka), w swoim badaniu próbuję przybliżyć oryginalność poetyki melancholii w twórczości Kuryluk i podkreślić obszary, w których owa poetyka wymyka się dotychczasowym opisom.

Słowa kluczowe: Melancholia, pamięć, przestrzeń, podróż, rzeczy, resztki.

Nota o autorce (w tym: stopień naukowy, afiliacja, dane kontaktowe)

Anna Bykova – doktorantka Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego w dyscyplinie Literaturoznawstwo, absolwentka Wydziału Polonistyki UW. W pracy badawczej skupia się na konstrukcji postaci literackiej w prozie i poezji XX i XXI wieku oraz korespondencji literatury i sztuk plastycznych.

Dane kontaktowe:: a.bykova@uw.edu.pl

